

קידום מדיניות סביבה ואקלים ברשות המקומית הזדמנויות, מנגנונים ואתגרים

סדרת מפגשי הכשרה למחזיקי תיקי איכות סביבה, יו"רים של ועדות
איכות סביבה וחברי וחברות מועצה סביבתיים

מפגש שני: כלים, משאבים והזדמנויות עבור חברי ועדת איכות

סביבה

- הזדמנויות, אתגרים וטיפים מחברות מועצה ומחזיקות תיקי איכות סביבה לשעבר
- ועדת איכות הסביבה - סמכויות, אחריות ודרכי פעילות
- מיפוי שחקנים רלוונטיים ומקורות מימון בתחומי הסביבה והאקלים
- כלים לעבודת חברת המועצה: איך כותבים ניירות מדיניות, כיצד משתפים את הציבור, היכרות עם כלי המכרזים לקידום האג'נדה

נעמי צור,

חברת מועצה ומחזיקת תיק איכות סביבה לשעבר בעיריית ירושלים

שרון מרק,

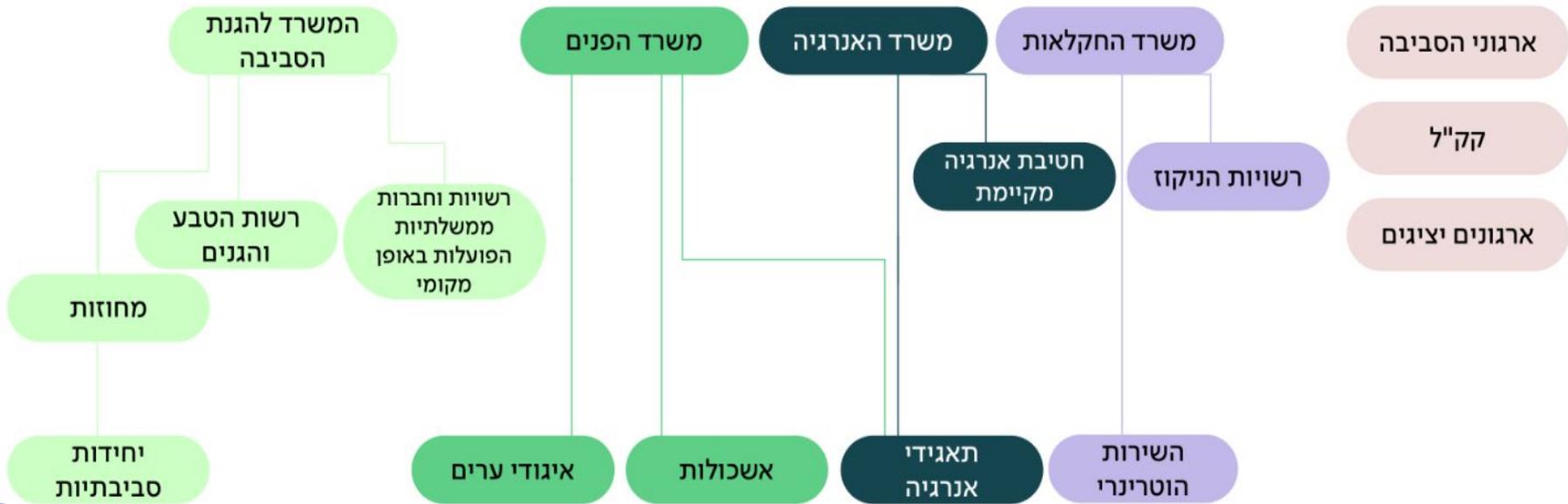
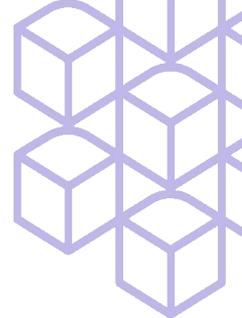
חברת מועצה ומחזיקת תיק איכות סביבה לשעבר בעיריית אשדוד

אביעד סיני,

סגן ראש מועצה מקומית פרדס חנה-כרכור, מחזיק תיק שפ"ע ועסקים ויו"ר ועדת חינוך ותחבורה

ECOSYSTEM

מרירתי

המשרד להגנת הסביבה

המשרד פועל לשמירה על הסביבה ועל בריאות הציבור באמצעות קידום חוקים, תקנות ותקנים, פיקוח על יישומם ואכיפתם וזאת מתוקף אמנות בין לאומיות מחייבות. המשרד פועל ב-3 רמות: ארצית, מחוזית ובמסגרת השלטון המקומי דרך היחידות הסביבתיות.

הזדמנויות	משאבים
קביעת יעדים משותפים לאכיפה	תמיכות וקולות קוראים
טיוב עבודת הפקחים	משאבי אכיפה נוספים לפקחים ברשות המקומית
עזרה בניסוח חוקי עזר	שימוש בידע של המשרד להגנת הסביבה
השפעה על מדיניות ארצית	

רשויות ניקוז

בישראל פועלות 11 רשויות ניקוז בישראל סטטוטוריות עצמאיות שאחראיות על המרחב האגני הטבעי. ברשויות חברות נציגי הרשויות המקומיות הנכללות בתחומן ונציגי ממשלה. תפקידן ניהול תשתיות הניקוז והגנה מפני שטפונות והצפות.

משאבים	הזדמנויות
בקשה לחוות דעת מקצועית	שיתוף פעולה עם רשות הניקוז
מאגר פתרונות לניהול נגר ברשות המקומית	אחריות משותפת של פרויקטים קהילתיים
פרויקטים לניהול נגר בתחום הרשות	

ארגוני סביבה

בישראל פועלים ארגוני סביבה רבים, בפריסה ארצית ובתחומים שונים. ארגוני הסביבה מביאים איתם מקצועיות, היכרות טובה עם השטח וידע, מחקר ונתונים, כל אלה קריטיים ליצירת מדיניות סביבתית מיטיבה ברשות המקומית.

הזדמנויות	משאבים
יצירת פרויקט משותף	נציג ארגוני הסביבה בוועדת איכות סביבה
שיתוף פעולה ליצירת סדר יום רשותי	ארגוני סביבה נותני שירות
	שיתוף פעולה עם נציגי ארגוני סביבה בוועדות הרשות המקומית

מקורות מימון לתכניות אקלימיות

מתוך סקר שערך ארגון 'חיים וסביבה':

- 75% מיושבי ראש ועדות איכות סביבה אינם מודעים למשאבים שהרשות המקומית מקבלת מהמשרד להגנת הסביבה
- ורק רבע מהמשיבים ידעו לספר כי הרשות נענתה לקולות קוראים בתחומי השטחים הפתוחים, טבע עירוני, התייעלות אנרגטית ועוד

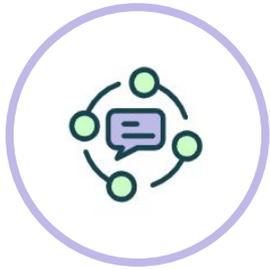

מקורות מימון לתכניות אקלימיות

- ההגשה לא נעשית באופן ישיר על ידי חברי.ות המועצה
- לוודא שהדרג המקצועי ברשות המקומית מגיש את הבקשות
- לעקוב אחר אישור הבקשה, קבלת התקציב ואופן המימוש של פרויקט עצמו

מקורות מימון לתכניות אקלימיות

שיתופי פעולה שווי
כסף עם ארגוני
סביבה

קרנות פילנתרופיות
מהארץ ומחו"ל

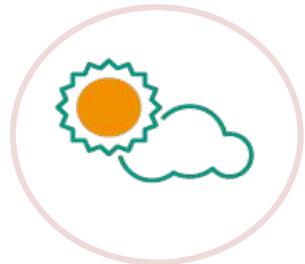
קולות קוראים
ותמיכות ממשלתיות

קולות קוראים ותמיכות ממשלתיות

- הקול הקורא הוא פועל יוצא של תכנית העבודה של המשרד הממשלתי
- הפרסום מכיל הסבר על הפרויקט, מטרותיו, אוכלוסיות היעד, תנאי הסף, גובה התמיכה ולוחות זמנים

עקב האיחור במועד אישור תקציב המדינה, עדיין לא התפרסמו כל התמיכות והקולות הקוראים הממשלתיים לשנת 2024.

קרנות פילנתרופיות מהארץ ומחו"ל

- הקולות הקוראים מתפרסמים בהתאם לתכנית העבודה ומטרות הקרן
- קיימות מספר מצומצם של קרנות התומכות בפעילות סביבתית של רשויות מקומיות בישראל

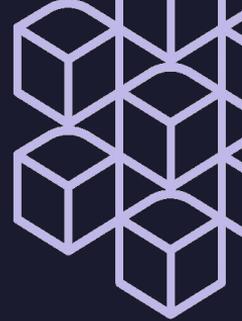

שיתופי פעולה שווי כסף עם ארגוני סביבה

- חלק מארגוני הסביבה מציעים שיתופי פעולה לרשויות המקומיות, כדי לקדם את מטרות הארגון
- שיתופי הפעולה יכולים לכלול מתן ליווי לגורמים שונים ברשות המקומית, ייעוץ מקצועי, הוצאה לפועל של פרויקט בשטח הרשות ועוד
- חלק משיתופי הפעולה יהיו שווי כסף עבור הרשות המקומית, חלקם יוצעו במימון משותף, כמו מאצ'ינג, וחלקם יהיו במימון מלא על ידי הארגון

כלי עבודה לחברי מועצה

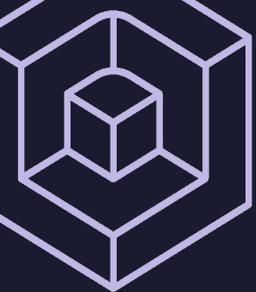
- ניירות מדיניות
- חיבור הציבור לוועדת
- איכות סביבה
- מכרזים

חיבור הציבור לוועדת איכות סביבה

למה?

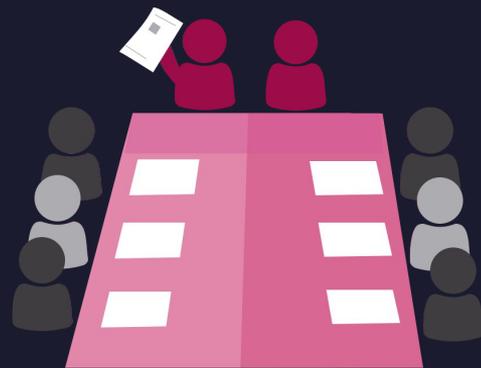
1. קיים ידע רב אצל הציבור
2. הגדלת מעורבות אזרחית
3. הרחבת הבייס הפוליטי

חיבור הציבור לוועדת איכות סביבה

איך?

- ❑ לפתוח את דיוני הוועדה לשידור ברשתות החברתיות
- ❑ להזמין את הציבור לקחת חלק בדיונים
- ❑ להקים קבוצות עבודה נושאיות
- ❑ לקיים אירועי ועדה - סיורים, סיומי קורסים ועוד

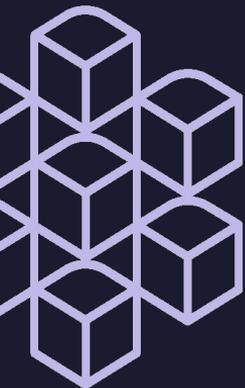

נייר מדיניות

- מסמך אסטרטגי רשותי שמובא להחלטה ואישור של מועצת הרשות או אחת מוועדותיה הסטטוטוריות
- המסמך קובע את המדיניות הרשותית וכולל הוראות מנחות ותנאים להכנת ואישור תכניות של הצוותים המקצועיים
- עיקר ניירות המדיניות המפורסמים עוסקים בנושאי תכנון בנייה, חנייה, רישוי, סביבה, שימור ועוד
- תהליך קצר יותר בהשוואה לאישור חוק עזר
- לא נדרש אישור שרי ממשלה
- נייר מדיניות לא יכול לסתור חקיקה ראשית

נייר מדיניות - קמיני עץ, הוד השרון

*****
הועדה המקומית - ישיבת מליאה מספר 20210001 מיום 10.01.2021
נושאים כלליים סעיף 3
*****

מדיניות הועדה המקומית להסקה ביתית בשריפת דלקים - קמינים

רקע

הסקה בעץ לצורך חימום, הינה פתרון נפוץ ומקובל במקומות רבים בארץ ובעולם. מחקרים מלמדים כי לעשן הנפלט כתוצאה משריפת עץ יש פוטנציאל לפגיעה בריאותית בעיקר עקב שאיפת חלקיקים אל מערכת הנשימה. בעונת החורף מתקבלות במוקד העירוני תלונות רבות עקב מטרדים הנגרמים מהפעלת תנורי הסקה דירתית, ובעיקר מהפעלת תנורי הסקה בעץ. לאור תלונות אלו, נערכו מספר דיונים בנוגע לצמצום מפגעי זיהום אוויר מהפעלת תנורי הסקה דירתית בכלל, והסקה בעץ בפרט.

מטרתו של מסמך זה היא להציג את מדיניות העירייה והועדה המקומית הוד השרון בנושא, ולשמש מסמך מנחה לכול הגורמים הנוגעים בדבר בעיריית הוד השרון.

מסמך המדיניות הוכן ע"י גב' היאלי מרקו, מנהלת יחידת תכנון וניהול סביבה ביח' האזורית לאיכות הסביבה בשרון.

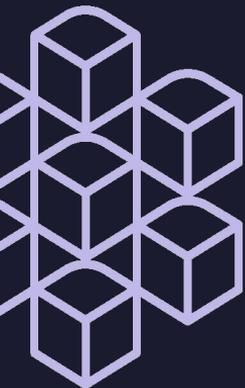
נייר מדיניות - קמיני עץ, הוד השרון

המלצה לאימוץ למדיניות:

1. תותר הקמת קמין המוסק בגז בלבד:
  - א. איסור על הקמת קמין המוסק באמצעות דלק מוצק (עצים) או נוזל (סולר/נפט).
  - ב. תותר הקמת קמין המוסק על ידי גז בלבד.
  - ג. התקנת תנור הסקה המוסק בגפ"מ תיעשה לפי ת"י 158: "מתקנים לגזים פחמימניים מעובים (גפ"מ) " סדרה של ארבעה תקנים הקובעים את כלל הדרישות עבור תנורי הסקה בגז.
  - ד. על היתר הבנייה הכולל קמין ירשם באופן מפורש כי לא יותר שימוש בדלק מוצק ושריפת עצים.

מדיניות מוצעת - להסקה ביתית בשריפת דלקים - קמינים

1. שימוש בגז לצורך הסקה דירתית הינו עדיף על הסקה באמצעות שריפת כל דלק אחר, הן מבחינה סביבתית והן מבחינה כלכלית. בהתאם לכך:
  - א. חל איסור על הקמת קמין המוסק באמצעות דלק מוצק (עצים) או נוזל (סולר/נפט).
  - ב. תותר הקמת קמין המוסק על ידי גז בלבד.
  - ג. התקנת תנור הסקה המוסק בגפ"מ תיעשה לפי ת"י 158: "מתקנים לגזים פחמימניים מעובים (גפ"מ) " סדרה של ארבעה תקנים הקובעים את כלל הדרישות עבור תנורי הסקה בגז.
  - ד. על היתר הבנייה הכולל קמין ירשם באופן מפורש כי לא יותר שימוש בדלק מוצק ושריפת עצים.
2. **לא יאושרו היתרי בנייה לארובות בגג המבנה** המשמשות קמינים המוסקים בדלק מוצק או נוזל, כל זאת על מנת לצמצם את מטרדי איכות האוויר הנגרמים מפעילות קמינים ביתיים המוסקים בעץ.
3. בפני מגישי הבקשות הזכות לתכנן ולבנות קמינים המונעים בגז, תוך עמידה בכלל דרישות התקנים הרלוונטיים.

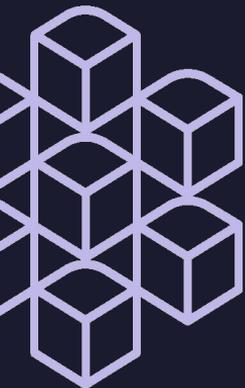

נייר מדיניות - קמיני עץ, הוד השרון

החלטה:

מליאת הועדה מאשרת את המדיניות המוצעת - להסקה ביתית בשריפת דלקים – קמינים:

1. שימוש בגז לצורך הסקה דירתית הינו עדיף על הסקה באמצעות שריפת כל דלק אחר, הן מבחינה סביבתית והן מבחינה כלכלית. בהתאם לכך:
    2. תותר הקמת קמין המוסק בגז בלבד.
      - א. חל איסור על הקמת קמין המוסק באמצעות דלק מוצק (עצים) או נוזל (סולר/נפט).
      - ב. תותר הקמת קמין המוסק על ידי גז בלבד.
    - ג. התקנת תנור הסקה המוסק בגפ"מ תיעשה לפי ת"י 158: "מתקנים לגזים פחמימניים מעובים (גפ"מ)" סדרה של ארבעה תקנים הקובעים את כלל הדרישות עבור תנורי הסקה בגז.
  - ד. בהיתר הבנייה הכולל קמין חדש ואו קמין שנבנה ללא היתר המיועד להסדרה, ירשם באופן מפורש כי לא יותר שימוש בדלק מוצק ושריפת עצים, וכן דלק נוזלי.
3. לא יאושרו היתרי בנייה לארובות בגז המבנה המשמשות קמינים המוסקים בדלק מוצק או נוזל, כל זאת על מנת לצמצם את מטרדי איכות האוויר הנגרמים מפעילות קמינים ביתיים המוסקים בעץ או נוזל. בפני מגישי הבקשות הזכות לתכנן ולבנות קמינים המוסקים בגז, תוך עמידה בכלל דרישות התקנים הרלוונטיים.

מדיניות הוועדה המקומית לתו"ב

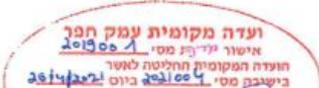
בנושא: קמינים

כללי:

השימוש בקמינים, כתלות בחומר הבעירה, עלול לגרום לפגיעה באיכות הסביבה, לזיהום אוויר ולמטרדי עשן וריח כלפי הסביבה הקרובה. יתרה מכך, החורף בישראל נמשך מספר חודשים מועט והשימוש במתקני חימום מבוצע לפרק זמן קצר. כתוצאה מכך, נוצר מצב שהמתקנים לא מתוחזקים במהלך השנה כנדרש וכמקובל בארצות קרות, ועל כן זיהום האוויר אף עלול להחמיר. להלן מדיניות הוועדה לנושא השימוש בקמינים.

מדיניות הוועדה:

- 1) יש להפחית ככל שניתן את הפגיעה באיכות הסביבה, זיהום האוויר ומטרדי עשן וריח כתוצאה משימוש בקמינים.
- 2) לא תותר הקמה של קמינים בשריפת עץ.
- 3) לא יותרו קמינים באזור בניה צמודה (מעל 3 יחיד לידוח).
- 4) גובה ארובה מני 100 סמ' מעל גג עליון ומעל גובה פתחים של בתים סמוכים ברדיוס מינימאלי של 10 מ' (ראה גם הנחיות איגוד ערים לאיכה"ס רצ"ב והנחיות תקן-ישראל 838 חלק 3).
- 5) בבקשה להיתר בניה חובה לכלול, בין השאר, חתך דרך הארובה ותכנית סביבה הכוללת את מתאר (קונטור) הבתים הסמוכים לחלקת המבקש (תכנית העמדה בקניימ מתאים).
- 6) יש לעמוד בתקן ישראלי התקף (ת"י 383/ב, ת"י 11368) או להגיש דו"ח מעבדה מוסמכת כחלק מהדרישות בהיתר.
- 7) יותר שימוש רק באביזרים מאושרים עפ"י דרישות התקן.
- 8) יש לקבל את התייחסות השכנים בחלקות גובלות ואת התייחסות הוועד המקומי כתנאי הכרחי להיתר בניה.
- 9) יודגש כי במסגרת הליך הבדיקות לט"4 ולתעודת גמר, תיבדק גם העמידה בהנחיות המורטות לעיל לנושא הקמינים ותבוצע איכפה בהתאם למדיניות האיכפה של הוועדה המקומית לתו"ב.

נייר מדיניות - קמיני עץ, עמק חפר

מס' החלטה	מס' התוכן
12/02/2020	תא/מק/9072 - תקנון חניה 2016 בתחום העיר
10 - 20-0002	דיון באישור מדיניות (4)

הרקע:

עדכון המדיניות העירונית לתקנון חניה 2016 בתחום העיר הובא לאישור הועדה המקומית בעקבות תקנות החניה החדשות, **תקנות התכנון והבניה (התקנת מקומות חניה) (תיקון), התשע"ו, 2016**, אשר נכנסו לתוקף ב-24.7.2016. מדיניות הועדה אושרה בתאריכים 31.8.2016, 14.9.2016 ו-7.12.2016.

המסמך מחולק לשני חלקים:
חלק 1 - מדיניות תקן החניה העירונית המאושרת והחלטות ועדה קודמות
חלק 2 - תיקון מוצע למדיניות

1. מדיניות תקן החניה העירונית המאושרת והחלטות ועדה קודמות

מוסד התכנון המוסמך: ועדה מקומית

מיקום: תקנות החניה יחולו בכל תחום העיר תל אביב יפו.

בעלי הקרקע: שונים

מטרת הדיון: אישור המלצת מהי"ע לשינוי במספר סעיפים של ההנחיות המרחביות בנושא תקן החניה החדש שאושר בוועדה המקומית בתאריכים 31.8.16 ו-14.9.16.

חז"ד מה"ע:

לדון מחדש ולאשר תיקונים להחלטת הועדה המקומית מהתאריכים הנ"ל כמפורט להלן:

- בתכניות אשר קבעו מספר מקסימלי של יחידות דיור אך לא נקבע בהן תמהיל גודלי דירות, מוצע לתקן את ההנחיות המרחביות לנושא חניה ולקבוע כי במקרים אלה, מבקש ההיתר יוכל לבקש מספר חניות עד למספר יחיד המקסימלי שהותר בתב"ע ובלבד שמשפר זה איננו כולל יותר מ-2 חניות ליחידות דיור ששטחן 120 מ"ר או יותר (בהתאם למה שמתוכנן להיבנות בפועל ויוצג בהיתר).
- לתקן את ההנחיות המרחביות בנושא חניה למשרדים ותעשייה לאורך הקו האדום ולקבוע תקן של מקום חניה אחד לכל 120 מ"ר של שטחים עיקריים באזור א' ומקום חניה אחד לכל 60 מ"ר של שטחים עיקריים באזור ב', כל זאת עד להפעלתו המסחרית של הקו האדום.

נייר מדיניות -
שינוי תקן חנייה,
תל אביב-יפו

מכרזים

- מרבית ההתקשרויות מחויבות במכרז ולכן דנים בהן בועדת המכרזים
- ועדת המכרזים היא כלי הפיקוח המרכזי והיומיומי על התקשרויות הרשות
- ועדת המכרזים לא מעורבת בהכנת מסמכי המכרז עצמם אלא רק מפקחת עליהם

מכרזים - למה כדאי לשים לב?

- רשימת תנאי הסף
- קריטריונים לבחינת ההצעות
- אומדן

מכרזים - דוגמאות

- קידום רכש ירוק במוסדות הרשות
- מכרזים לשירותים סביבתיים - חינוך סביבתי, הקמת מרכז סביבתי ועוד
- התקשרות עם חברות שיש להם דוחות ESG
- חובת תכנים סביבתיים באירועי תרבות
- מכרזים למפעילים: הכנת סעיפים כמו חסכון בחשמל, חסכון במים ועוד

לו"ז הכשרות לנבחרי ציבור סביבתיים ברשויות המקומיות יוני-יולי 2024

מפגש שלישי

העמקה בנושאי
סביבה בוערים
ברשויות המקומיות
והיכרות עם סיפורי
הצלחה ברשויות
המקומיות

מפגש שני

היכרות עם כלים
מקצועיים ופוליטיים
לקידום מדיניות,
משאבים תקציביים
ושותפים למימוש
מדיניות והזדמנויות
עבור חברי ועדת
איכות סביבה

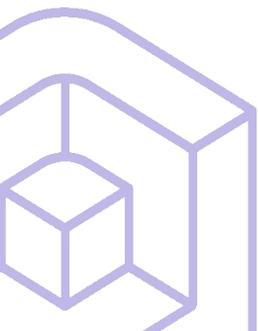
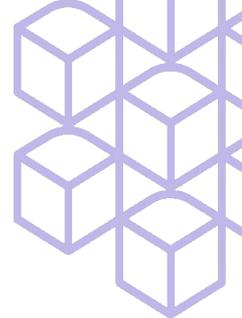
מפגש ראשון

סמכויות הרשות
המקומית בתחומי
הסביבה והאקלים
והיכרות עם מנגנוני
עבודה

ZOOM

עם מה אנחנו יוצאים.ות מהמפגש השני?

קבוצת חברי.ות המועצה של שיטה

פורום יו"רים ועדות איכות סביבה

עצה מקומית קו ווטסאפ לשאלות חברי.ות מועצה

פורום חברי.ות מועצה סביבתיים

